

Kaynaştırma Eğitimi

Dr. Zeki KARATAŐ

Kaynaştırma Eğitimi Nedir?

Engelli ve normal gelişim gösteren çocukların uygun eğitim programları ve düzenlemeleri içinde birleştirilmesidir.

Normal eğitim ve özel eğitim personelinin sorumluluğunda düzenlenmiş eğitim programı ve program sürecinde bireysel destekleme ile birlikte normal çocuklara uygun engelli çocukların eğitsel ve sosyal birleşimidir.

Kaynaştırma Eğitimi

Özel gereksinimli bireyin RAM tarafından yapılan yönlendirme sonucunda normal sınıflarda, sınıf öğretmenleri tarafından normal gelişim gösteren akranlarıyla bir arada Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'na bağlı olarak aldıkları eğitimdir.

MEB Özel Eğitim Yönetmeliği Tanımı

- * “Kaynaştırma yoluyla eğitim, özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri, **destek eğitim hizmetleri sağlanarak** yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte resmi ve özel okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.”

Kaynaştırma Programlarının Amaçları

- * Temel amaç; engelli çocukların normal yaşıtlarıyla kuracakları ilişkiler sonucunda **yaşamla ilgili becerileri** öğrenmeleridir.

Her iki gruptaki çocuğun ortak etkinlikler içinde iletişim kurmalarını sağlamak ve gelişimlerini desteklemek

Normal gelişim gösteren çocukların engelli yaşıtlarını daha yakından tanıyıp kabul etmelerini kolaylaştırmak

Engelli çocuklarda olumlu benlik ve kişilik gelişimine yardımcı olmak ve bağımsız yaşamalarını desteklemek

Kaynaştırma

Uygulamalarının Yararları

Özel eğitime muhtaç bireyin gelişme potansiyelini en üst düzeyde kullanma olanağı sağlar

Normal gelişim gösteren çocuklarda hoşgörü, yardımseverlik gibi erdemlerin gelişimini sağlar

Öğretmenin yeni öğrenme deneyimi kazanmasını sağlar

Ailenin engelli çocuğunun yeterlilikleri konusunda objektif ve sağlıklı görüş sahibi olmasını sağlar

Kaynaştırma Uygulamalarının İleriye Yönelik Yararları

Engelli bireyin dışlanmasına neden olacak davranışların erken dönemde düzeltilmesi

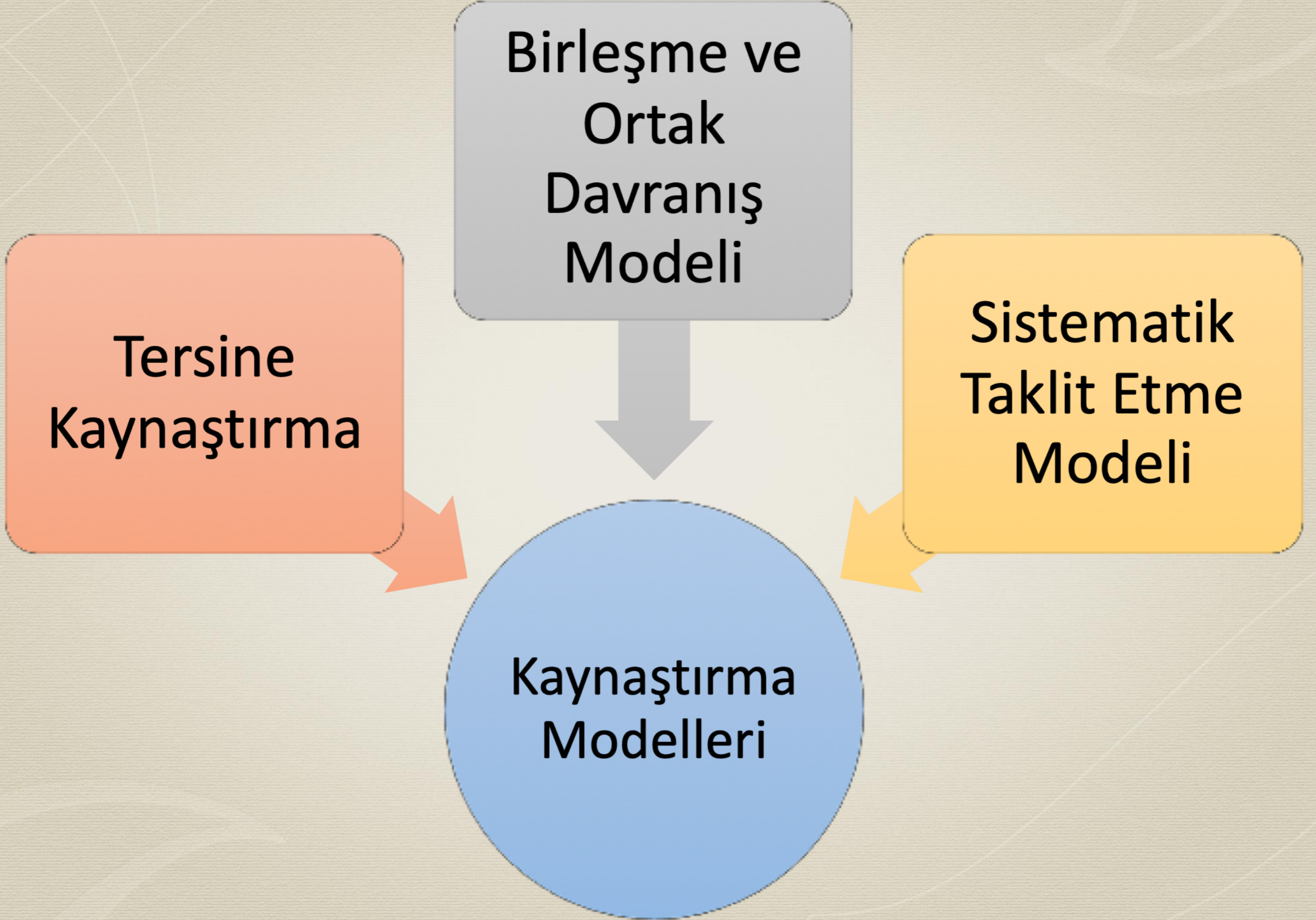
Normal çocukların engelliyle etkileşime girmesi sayesinde ayrımcı tutumların önüne geçilmesi

Birleşme ve
Ortak
Davranış
Modeli

Tersine
Kaynaştırma

Sistemantik
Taklit Etme
Modeli

Kaynaştırma
Modelleri

Tersine Kaynaştırma

- * Engelli olmayan çocukların özel eğitim okuluna ya da özel sınıfa katılarak, engelli çocuklara model davranışlar sergilemesi ve öğretmene yardımcı olmasını içerir.

Birleşme ve Ortak Davranış Modeli

- * Engelli çocukların normal akranları tarafından sosyal kabul düzeylerinin arttırılması için birlikte eğitim almalarının sağlanmasıdır.

Sistemantik Taklit Etme Modeli

- * Engelli çocuklara kazandırılması istenen hedef davranışları sergilemesi için normal çocuklara ipucu verilerek örnek davranış sergilemelerinin sağlanmasıdır.

Dahil Etme

- * Bir çocuk özel gereksinimi olmasaydı devam edeceği okula, özel gereksinimine rağmen devam etmelidir.
- * Özel eğitim okulu ve özel eğitim sınıfı kavramı ortadan kaldırılmalıdır.

Kaynaştırma Programlarına Katılım Tipleri

Kaynaştırmada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Engelli çocuğu, katıldığı kaynaştırma sınıfında **“sınıfın üyesi”** durumuna getirmek ve sınıfın diğer üyelerince benimsenmesini sağlayabilmektir.

Bir kaynaştırma sınıfına aynı zamanda **farklı engele sahip** çocuklar yerleştirilmemelidir.

Bir kaynaştırma sınıfına **çok sayıda engelli çocuk** yerleştirilmemelidir.

Kaynaştırma sınıfı **belli bir düzene oturmuş** ve normal çocuklar ortama **uyum** sağlamış olmalıdır.

Kaynaştırma Eğitimi Yapılan Okullarda Sınıf Mevcudu

Eğitim Kurumu	Sınıf Mevcudu
Okul Öncesi Eğitim Kurumu	10 öğrenci olan sınıfa en fazla 2 kaynaştırma öğrencisi (20'ye 1)
Diğer Eğitim Kurumlarında	25 öğrenci olan sınıfa en fazla 2 kaynaştırma öğrencisi (35'e 1)

Kaynaştırma Hangi Yaşta Daha Etkilidir?

Okul öncesi dönemdeki çocukların sahip olduğu gelişimsel özellikler kaynaştırmaya daha uygundur.

Okul öncesi eğitim programları örgün eğitim programlarına göre **çocuk merkezli**, esnek ve değişebilir özelliktedir.

Engelli çocuklar okul öncesi dönemde, davranışlarını daha kolay **değiştirebilmekte** ve yeni durumlara **uyum** sağlayabilmektedir.

Özel eğitim genel eğitimden farklı bir eğitim gerektiren bireylerin yeterliliklerine ve gelişim özelliklerine göre veriliyor.

Kaynaştırma Eğitimi İçin Hazırlık

Engelli ocukların hazırlanması

- Engelli ocuklar **hiçbir eğitim sürecinden** geçirilmeden kaynaştırma sınıfına yerleştirilmemelidir.
- Kaynaştırmaya katılacak engelli ocuk, normal sınıf düzeninin gerektirdiği **akademik ve sosyal davranış** biçimlerine göre hazırlanmalıdır.
- Kaynaştırma ğrenci diğer kişilerle **olumlu etkileşim** içinde olma, sınıf düzenine uyma ve uygun çalışma alışkanlıkları gösterme becerisine sahip olmalıdır.

Normal ocukların hazırlanması

- Sınıf ğretmeni **normal çocuklara** yönelik bir konuşma yapmalıdır.
- Engelli ocuğun hangi konularda yetersiz olduğu diğer çocuklara anlatılmalıdır.
- Her engel turunun özelliklerinin farklı olduğu çocuklara anlatılmalıdır.

Kaynaştırma Eğitimi İçin Hazırlık

Normal sınıf öğretmeninin hazırlanması

- Kaynaştırma eğitimi verecek ğretmen özel eğitim ve engelli çocuklar konusunda **hizmetiçi eğitim** almalıdır.
- Sınıfına katılacak öğrenciyle ilgili **n bilgi** edinmelidir.
- Eğitim programını ve sınıfın **fiziksel ortamını** düzenlemelidir.

Ailelerin hazırlanması

Engelli ocuğun ailesinin çocuğunun güçlük ve yetersizlikleri konusundaki **endişeleri** giderilmelidir.

Normal ocukların aileleri çocuklarının sınıfında eğitim görecek **engelliği tanımalı** ve okulun aldığı önlemlerin farkında olmalıdır.

ÖĞRETMENİN SORUMLULUKLARI

- * Öğretmen sınıfına katılan kaynaştırma öğrencisinin **engel türüne ve gelişim özelliklerine göre yaklaşım geliştirilmelidir.**

Sınıfa İşitme Engelli Bir Öğrenci Katıldıysa...

- * Öğretmen bu çocuğu kendine **en yakın** ve onun **en iyi görebileceği** yere oturtmalıdır.
- * Çocukla konuşurken **yüz yüze** ve **göz seviyesinde** olmaya dikkat etmelidir.
- * Çocukla konuşurken abartılı dudak hareketlerinden kaçınmalıdır.
- * Çocukla iletişim kurarken **uzun** ve **karmaşık cümlelerle konuşmamalı**, ona konuşulanları dinlemesi ve düşünmesi için zaman tanımalıdır.
- * Duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi için diğer çocuklardan **daha fazla zaman ayırmalı** ve kendini ifade edeceği farklı yollar sunmalıdır.
- * **İşitme cihazının korunması için** neler yapılması gerektiği diğer çocuklara anlatılmalıdır.

Sınıfa zihinsel engelli bir çocuk katıldıysa...

- * Öğretmen çocukla sakin ses tonu ile yavaş tempoda konuşmalı, uzun ve karmaşık cümleler yerine kısa ve basit cümleler kurmalıdır.
- * Çocuğun kendini ifade etmesine fırsat vermelidir.
- * Çocuğa verilen görevler ve etkinlikler, gelişim seviyesine uygun, somut ve basit düzeyde olmalıdır.
- * Bol tekrar ve örneklendirmeye önem verilmelidir.
- * Çocuk bir işe başlarken motive edilmeli ve gösterdiği çaba ödüllendirilmelidir.
- * Gelişimi diğer çocuklarla değil, kendi potansiyeli kapsamında değerlendirilmelidir.

TRT 1

Sınıfa görme engelli bir çocuk katıldıysa...

- * Öğretmen çocuğa dokunma ve işitme duyularıyla sınıfı tanımasına fırsat vermelidir.
- * Sınıf içinde kimin konuştuğu isim söylenerek belirtilmeli, nesnelere söz edildiğinde “bu, şu” yerine nesnenin ismi söylenmelidir.
- * Tahtaya yazılan yazılar mutlaka seslendirilmelidir.
- * Braille alfabesiyle yazılan kitap, kabartma resim ve şekillerden yararlanılmalıdır.
- * Öğrencinin bağımsız hareket edebilmesi için sınıf ve okul ortamına kabartma şekiller konulmalıdır.
- * Düşme ve çarpma gibi durumlar için kendini nasıl koruyacağı öğretilmelidir.

Sınıfa ortopedik engelli bir çocuk katıldıysa...

- * Sınıf mümkünse okulun giriş katında olmalı, sınıf içinde kapıya yakın, kolaylıkla girip çıkabileceği bir yere oturmalıdır.
- * Çocuğun tekerlekli sandalyesi varsa sınıf ortamı ona göre düzenlenmelidir.
- * Kapı kolları, tuvalet ve lavabolar tekerlekli sandalye ile kullanabileceği şekilde olmalıdır.
- * Etkinlikleri tamamlamaları için ek süre verilmelidir.

Sınıfa konuşma bozukluğu olan bir öğrenci katılırsa...

- * Öğretmen çocuğa kendini sözel olarak ifade etmesinin önemini hissettirmeli ve konuşmaya istek duymasını teşvik etmelidir.
- * Çocuk konuşurken ilgi ve sabırla dinlemeli, nasıl konuştuğundan çok ne anlattığına yoğunlaşmalıdır.
- * Çocuğun konuşması öğretmen ve diğer çocuklar tarafından eleştirilmemeli ya da alay edilmemelidir.
- * Çocuğun düzgün konuşma çabaları takdir edilmeli, aynı zamanda öğretmen düzgün konuşarak çocuğa model olmalıdır.

Sınıfa otistik bir çocuk katıldıysa...

- * Öğretmen öncelikle çocukla iletişim kurabilmeyi amaçlamalı, bir şeyler öğretmek daha sonraya ötelenmelidir.
- * Çocuk okula geldiği yetiştirilenden ayrılmakta zorlanıyorsa ilk günlerde sınıfta kalmasına izin verilebilir.
- * Çocuğun takıntılı davranışları varsa, özellikle ilk günlerde bu davranışları bırakması için zorlanmamalıdır.
- * Otistik çocuklar sabitlik ve düzenden hoşlandıkları için hep aynı sıra ya da sandalyede oturmak isteyebilir, buna izin verilmelidir.
- * Otistik çocuk tüm sınıfa verilen komutlara tepki vermeyebilir, bu durumda komut cümlesini çocuğun ismini ekleyerek tekrarlamak gerekir.

